

Hoofdzaken van het „Waldhof“-vonnis

Kamer van Beroep van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart,
Oordeel van 18 maart 2013 – 473 Z-1/13.

Een op onrechtmatige daad (buitencontractuele) gebaseerde aanspraak op vergoeding van exploitatieverlies, door een scheepseigenaar geleden door het niet kunnen vervolgen van de reis naar zijn eindbestemming tengevolge van de wegens avarij van een ander schip afgekondigde stremming van het scheepvaartverkeer, vereist een door schuld van het schip dat avarij heeft geleden veroorzaakte aantasting van een door art. 823, eerste lid BGB (Bürgerliches Gesetzbuch) beschermd recht of rechtsgoederen of van door art. 823, tweede lid BGB beschermde rechten.

Het door de stremming van de scheepvaart getroffen vermogen van de scheepseigenaar is als zodanig geen recht of rechtsgoed waarop bescherming krachtens art. 823, eerste lid, BGB van toepassing is (zie BGHZ 41, 123, 127).

De eigendomsrechten van een scheepseigenaar die door een stremming van de scheepvaart niet in staat is de reis naar zijn plaats van bestemming voort te zetten, zijn slechts dan geschonden, wanneer zijn schip door de stremming van het verkeer geen enkele mogelijkheid meer heeft om te varen en het dus als vervoersmiddel in feite uitgeschakeld en niet meer voor de oorspronkelijke functie inzetbaar is (BGHZ 55, 153, 159). Dat is niet het geval, wanneer het schip buiten het afgesloten gedeelte van de waterweg als vervoersmiddel kan worden ingezet.

Het afsluiten van een waterweg wegens een schip met avarij is geen aantasting van de in art. 823, eerste lid BGB beschermde en uitgeoefende commerciële activiteit van een door de scheepvaartstremming getroffen scheepsexploitant. De bevaarbaarheid van een waterweg vormt geen onderdeel van de bedrijfsactiviteiten van een scheepsexploitant (BGHZ 55, 153, 161).

Rechtsbescherming als bedoeld in art. 823, tweede lid BGB, berust volgens de vaste rechtspraak van het Bundesgerichtshof op een rechtsvoorschrift dat op zijn minst qua doel en inhoud er eveneens toe moet dienen, een individuele persoon of bepaalde groep personen te beschermen tegen de aantasting van een bepaald rechtsgoed. Het is daarbij niet voldoende dat de individuele bescherming door naleving van het voorschrift automatisch en objectief kan worden bereikt; deze moet veeleer binnen de werkingssfeer van het voorschrift liggen (BGH NJW 2004, 356, onder punt II 2 a aa, met verdere verwijzingen).

De voorschriften van art. 1.04 (“Algemene zorgvuldigheidsplicht”) en art. 1.07 (“Eisen met betrekking tot de belading”) van het Rijnvaartpolitierglement zijn geen voorschriften die de bescherming van het eigendom van de scheepvaartexploitant beogen (analoog aan BGH VersR 1979, 905, onder punt 4).